

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2014. december 2.*

„Tagállami kötelezettségszegés — 75/442/EGK, 91/689/EGK és 1999/31/EK irányelv —
Hulladékgazdálkodás — A Bíróság kötelezettségszegést megállapító ítélete — A végrehajtás
elmaradása — Az EUMSZ 260. cikk (2) bekezdése — Pénzügyi szankciók — Kényszerítő bírság —
Átalányösszeg”

A C-196/13. sz. ügyben,

az EUMSZ 260. cikk (2) bekezdése alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt 2013. április 16-án

az **Európai Bizottság** (képviselik: D. Recchia, A. Alcover San Pedro és E. Sanfrutos Cano, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

az **Olasz Köztársaság** (képviseli: G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: G. Fiengo avvocato dello Stato, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: V. Skouris elnök, K. Lenaerts elnökhelyettes, A. Tizzano, R. Silva de Lapuerta, T. von Danwitz, A. Ó Caoimh (előadó), C. Vajda, és S. Rodin tanácselnökök, A. Borg Barthet, J. Malenovský, E. Levits, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund, J. L. da Cruz Vilaça és F. Biltgen bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,

hivatalvezető: L. Hewlett főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2014. június 3-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2014. szeptember 4-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: olasz.

Ítéletet

- 1 Keresetében az Európai Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:
  - állapítsa meg, hogy az Olasz Köztársaság nem teljesítette az EUMSZ 260. cikk (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeit azáltal, hogy nem tett meg minden szükséges intézkedést a Bizottság kontra Olaszország ítéletben (C-135/05, EU:C:2007:250) foglaltak teljesítéséhez, amelyben a Bíróság megállapította, hogy az Olasz Köztársaság nem teljesítette az 1991. március 18-i 91/156 EGK tanácsi irányelvvel (HL L 78., 32. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 3. o.) módosított, a hulladékokról szóló, 1975. július 15-i 75/442/EGK tanácsi irányelv (HL L 194., 39. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 23. o.; a továbbiakban: 75/442 irányelv) 4., 8. és 9. cikkéből, a veszélyes hulladékokról szóló, 1991. december 12-i 91/689/EGK tanácsi irányelv (HL L 377., 20. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 78. o.) 2. cikkének (1) bekezdéséből, valamint a hulladéklerakókról szóló, 1999. április 26-i 1999/31/EK tanácsi irányelv (HL L 182., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 4. kötet, 228. o.) 14. cikkének a)–c) pontjából eredő kötelezettségeit;
  - kötelezze az Olasz Köztársaságot, hogy fizessen a Bizottságnak 256 819,20 euró kényszerítő bírságot a Bizottság kontra Olaszország ítéletben (EU:C:2007:250) foglaltak teljesítésének minden egyes késedelmi napja után, a jelen ítélet kihirdetésének napjától kezdődően;
  - kötelezze az Olasz Köztársaságot, hogy fizessen átalányösszeget a Bizottságnak, amelynek összege 28 089,60 euró napi tétel és a Bizottság kontra Olaszország ítélet (EU:C:2007:250) kihirdetésének napjától a jelen ítélet kihirdetésének napjáig fennálló jogsértés napjai számának szorzata, valamint
  - kötelezze az Olasz Köztársaságot a költségek viselésére.

Jogi háttér

A 75/442 irányelv

- 2 A 75/442 irányelv 4. cikke értelmében:

„A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a hulladék hasznosítása vagy ártalmatlanítása az emberi egészség veszélyeztetése, valamint anélkül történjen, hogy olyan folyamatokat vagy módszereket használnának, amelyek veszélyesek lehetnek a környezetre [...]

[...]

A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket azért is, hogy megtiltsák a hulladékok ellenőrizetlen elvezetését vagy lerakását, illetve ellenőrizetlen ártalmatlanítását.”

- 3 Ezen irányelv 8. cikke előírta a tagállamoknak, hogy tegyék meg a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy bármely hulladékbirtokos átadja hulladékát kezelésre valamely magán- vagy közületi hulladékgyűjtőnek vagy olyan vállalkozásnak, amely az ezen irányelv II. A. vagy II. B. mellékletében felsorolt műveleteket végzi, vagy maga hasznosítja vagy ártalmatlanítja a hulladékát ezen irányelv rendelkezéseivel összhangban.
- 4 A 75/442 irányelv 9. cikkének (1) bekezdése előírta, hogy többek között ezen irányelv 4. cikkének végrehajtása céljából minden olyan létesítménynek vagy vállalkozásnak, amely hulladékártalmatlanítási műveleteket végez, engedélyt kell beszereznie az említett irányelv rendelkezéseinek végrehajtásáért felelős illetékes hatóságtól. Ugyanezen irányelv 9. cikkének (2) bekezdése pontosította, hogy ezen

engedély megadható meghatározott időszakra, megújítható, alávethető bizonyos feltételeknek és kötelezettségeknek, vagy ha a tervezett ártalmatlanítási módszer környezetvédelmi szempontból nem elfogadható, akkor megtagadható.

- 5 A 75/442 irányelvet hatályon kívül helyezte és annak helyébe lépett a hulladékokról szóló, 2006. április 5-i 2006/12/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 114., 9. o.), amelyet hatályon kívül helyezett és annak helyébe lépett a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. november 19-i 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 312., 3. o.) A 75/442 irányelv 4., 8. és 9. cikkét lényegét tekintve átveszi a 2008/98 irányelv 13., 15., 23. cikke és 36. cikkének (1) bekezdése.

A 91/689 irányelv

- 6 A 91/689 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezett:

„A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy megköveteljék a veszélyes hulladék nyilvántartását és azonosítását valamennyi veszélyes hulladék lerakását végző telephelyen.”

- 7 Az említett irányelvet hatályon kívül helyezte a 2008/98 irányelv. A 91/689 irányelv 2. cikkének (1) bekezdését lényegében átveszi a 2008/98 irányelv 35. cikkének (1) és (2) bekezdése.

Az 1999/31 irányelv

- 8 Az 1999/31 irányelv 14. cikkének a)–c) pontja előírja:

„A tagállamok intézkedéseket tesznek annak biztosítására, hogy az ezen irányelv átvételekor [helyesen: átültetésekor] engedéllyel rendelkező vagy működő hulladéklerakók működésüket csak akkor folytathassák, ha [...]

- a) a 18. cikk (1) bekezdésében meghatározott időponttól számított egyéves időtartamon belül [azaz legkésőbb 2002. július 16-ig] a hulladéklerakó üzemeltetője elkészíti, és az illetékes hatóságnak jóváhagyás végett benyújtja a telep felülvizsgálati [helyesen: fejlesztési] tervét, amely tartalmazza a 8. cikkben felsorolt adatokat és minden olyan korrekciós intézkedést, amely az üzemeltető megítélése szerint szükséges az ezen irányelvben foglalt követelmények betartásához, kivéve az I. melléklet 1. pontja szerinti követelményeket.
- b) a fejlesztési terv bemutatását követően az illetékes hatóságok a bemutatott terv és ezen irányelv alapján végleges határozatot hoznak arról, hogy a működés folytatható-e. A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket ahhoz, hogy azokat a lerakókat, amelyek a működés folytatásához szükséges engedélyt a 8. cikk szerint nem kapták meg, a 7. cikk g) pontjának és a 13. cikknek megfelelően a lehető legrövidebb időn belül lezárják;
- c) az illetékes hatóság a jóváhagyott fejlesztési terv alapján engedélyezi a szükséges munkálatokat, és megszab egy átmeneti időszakot, amely alatt a tervet meg kell valósítani. A 18. cikk (1) bekezdésében megadott időpontot [azaz legkésőbb 2009. július 16-át] követő nyolc éven belül valamennyi meglévő hulladéklerakónak meg kell felelnie az ezen irányelvben foglalt követelményeknek, kivéve az I. melléklet 1. pontjának követelményeit.”
- 9 Ezen irányelv 18. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az irányelvnek legkésőbb 2001. július 16-ig, azaz a hatálybalépésétől számított két éven belül megfeleljenek, és erről haladéktalanul értesítik a Bizottságot.

A Bizottság kontra Olaszország ítélet

- 10 A Bíróság a Bizottság kontra Olaszország ügyben 2007. április 26-án hozott ítéletében (EU:C:2007:250) helyt adott az EK 226. cikk alapján, kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bizottság által indított keresetnek, miután megállapította, hogy az Olasz Köztársaság általában és folyamatos jelleggel nem teljesítette a 75/442 irányelv 4., 8. és 9. cikkéből, a 91/689 irányelv 2. cikkének (1) bekezdéséből, valamint az 1999/31 irányelv 14. cikkének a)–c) pontjából a hulladékgazdálkodásra vonatkozóan eredő kötelezettségeit, mivel nem hozott meg minden szükséges intézkedést e rendelkezések végrehajtásához.

A pert megelőző eljárás

- 11 A Bizottság kontra Olaszország ítéletben (EU:C:2007:250) foglaltak teljesítésének ellenőrzése keretében a Bizottság 2007. május 8-án felhívta az olasz hatóságokat, hogy jelöljék meg, milyen intézkedéseket tettek meg az említett ítéletben foglaltak teljesítése céljából. 2007. június 11-én Brüsszelben ülést tartottak a Bizottság szolgálatai és az olasz hatóságok, amely során az utóbbiak kötelezettséget vállaltak arra, hogy közlik a Bizottsággal az említett ítéletben foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedések naprakésszé tett jegyzékét.
- 12 2007. július 10-i, 2007. szeptember 26-i, 2007. október 31-i és 2007. november 26-i levélben az olasz hatóságok többek között bemutatták a hulladékgazdálkodásra vonatkozó büntető jellegű nemzeti jogalkotási rendszert és az e hulladékgazdálkodásra irányuló egyes kezdeményezéseket, valamint a Corpo Forestale dello Stato (nemzeti erdészeti hatóság, a továbbiakban: CFS) 2002. évi jelentésében összeszámolt telepek helyzetének régiónkénti összefoglalását.
- 13 Mivel az Olasz Köztársaság a Bizottság kontra Olaszország ítéletben (EU:C:2007:250) foglaltak teljesítéséhez hozott intézkedéseket nem közölte maradéktalanul a Bizottsággal, ezen intézmény 2008. február 1-jén felszólító levelet küldött az Olasz Köztársaságnak, amelyben felszólította az ezzel kapcsolatos észrevételeinek két hónapon belül történő megtételére. 2008. április 10. és 2008. május 26. között e tagállam több alkalommal közölt a Bizottsággal új adatokat minden egyes olasz régió és a Trento és Bolzano autonóm tartomány vonatkozásában, valamint az új nemzeti területi felügyeleti rendszerre vonatkozó információkat.
- 14 A Brüsszelben 2008. szeptember 24-én tartott ülésen és a 2008. november 12-i levélben a Bizottság kritizálta az Olasz Köztársaság által közölt információk tartalmát. Az ezután e tagállam által hozzá benyújtott különböző dokumentumok vizsgálatát követően a Bizottság 2009. június 26-án az EK 228. cikk (2) bekezdése értelmében indokolással ellátott véleményt intézett hozzá, amelyben arra következtetett, hogy a Bíróság által a Bizottság kontra Olaszország ítéletben (EU:C:2007:250) megállapított általános kötelezettségszegés továbbra is fennáll.
- 15 Az Olasz Köztársaság kérelmére az ezen indokolással ellátott véleményre történő válaszadására vonatkozó, a Bizottság által megállapított határidőt meghosszabbították 2009. szeptember 30-ig. E tagállam válasza 2009. október 1-jén érkezett meg a Bizottsághoz. E választ követően az említett tagállam 2009. október 13. és 2013. február 19. között a Bizottság kontra Olaszország ítéletben (EU:C:2007:250) foglaltak teljesítéséhez kapcsolódó, további naprakésszé tett dokumentumokat közölt a Bizottsággal.
- 16 Elsősorban is a Bizottság, az Olasz Köztársaság által közölt információkra tekintettel megállapította, hogy e tagállam nem hozta meg a Bizottság kontra Olaszország ítéletben (EU:C:2007:250) foglaltak teljesítéséhez szükséges összes intézkedést, mivel a 20 olasz régióból 18 régió területén található 218 telep nem felelt meg a 75/442 irányelv 4. és 8. cikkének. Másodszor, a Bizottság a 218 engedély nélküli telep létezéséből azt a következtetést vonta le, hogy szükségszerűen voltak olyan telepek, amelyek anélkül működtek, hogy engedélyezési eljárás tárgyát képezték volna, megsértve ezáltal ezen irányelv 9. cikkét. Harmadszor, a Bizottság megállapította, hogy e 218 nem megfelelő telep közül 16

anélkül tartalmazott veszélyes hulladékokat, hogy tiszteletben tartotta volna a 91/689 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének előírásait. Végül a Bizottság megállapította, hogy az Olasz Köztársaság a 2001. július 16-án meglévő lerakói közül öt lerakó tekintetében nem bizonyította, hogy az 1999/31 irányelv 14. cikke szerinti fejlesztési terv vagy végleges lezárás tárgyát képezi.

- 17 Mivel az Olasz Köztársaság az indokolással ellátott véleményben meghatározott, a Bizottság által meghosszabbított határidőn belül nem tett meg a Bizottság kontra Olaszország ítéletben (EU:C:2007:250) foglaltak teljesítéséhez szükséges minden intézkedést, a Bizottság 2013. április 16-án megindította a jelen keresetet.

A jelen eljárás során bekövetkezett fejlemények

- 18 2014. április 10-i levélben a Bíróság azt kérte az Olasz Köztársaságtól és a Bizottságtól, hogy legkésőbb 2014. május 16-ig közölje a Bizottság kontra Olaszország ítéletben (EU:C:2007:250) foglaltak teljesítésére vonatkozó naprakészre tett információkat. A 2002. év után összeszámolt, a felek által a beadványaikban említett új lerakókat is pontosítaniuk kellett.
- 19 Válaszában az Olasz Köztársaság naprakészen összefoglalta a Bizottság keresetlevelében érintett 218 telepen tett lépéseket. E tagállam 71 új telepet magában foglaló jegyzéket is benyújtott, amelyeket álláspontja szerint – bár nem jelölt meg a CFS 2002. évi jelentése – érintenek a Bizottság kifogásai.
- 20 A maga részéről a Bizottság megerősítette először is a Bíróság tájékoztatáskérésére adott válaszában és a tárgyalás során, hogy a rendelkezésére álló legfrissebb információk szerint még 198 telep nem felel meg a 75/442 irányelv 4. cikkének, és hogy közülük két telep nem felel meg ezen irányelv 8. és 9. cikkének sem, tizennégy pedig nem felel meg a 91/689 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének. Továbbá az olasz hatóságok és a Bizottság által 2014. május 23-án tartott ülésen kicserélt információkból következik, hogy már csak két lerakó nem felel meg az 1999/31 irányelv 14. cikkének. Végül az olasz hatóságok által összeszámolt egyetlen új telep sem képezi a jelen kereset tárgyát.

A kereset elfogadhatóságáról

A felek érvei

- 21 Az Olasz Köztársaság vitatja a jelen kereset elfogadhatóságát, először is azt állítva, hogy azon információforrások – többek között a CFS jelentése és ezen tagállamnak a Bizottsággal való informális találkozási során tett nyilatkozatai –, amelyekre a Bizottság a keresetét alapítja, nem szolgálhatnak az EUMSZ 260. cikk (2) bekezdése szerinti kereset alapjául, mivel az ilyen eljárás keretében kiszabható pénzügyi szankciók az egyes engedély nélküli lerakókra jellemző kötelezettségsgzésre vonatkoznak.
- 22 Másodszor, e tagállam felrója a Bizottságnak, hogy kiterjesztette a jelen kereset terjedelmét azáltal, hogy az olasz hatóságok által az EUMSZ 260. cikk (2) bekezdése alapján meghozandó intézkedések értékelésekor a CFS jelentésében nem szereplő új telepeket is figyelembe vett.
- 23 Harmadszor, a Bizottság a 2011. június 14-én az Olasz Köztársasághoz címzett feljegyzésben az indokolással ellátott vélemény megfogalmazásához elfogadott összefoglalástól eltérően foglalta össze a jogvita tárgyát, így új indokolással ellátott véleményt kellett volna kibocsátania.
- 24 Negyedszer, az Olasz Köztársaság úgy érvel, hogy a Bizottság kontra Olaszország ítélet (EU:C:2007:250) nem hivatkozik az olasz jogszabályokat befolyásoló elégtelenségekre, és hogy a Bizottság nem határozta meg e jogszabályok általa nem megfelelőnek tartott konkrét rendelkezéseit. Ezen információk

hiányában ellehetetlenítette az Olasz Köztársaság védekezését, és a kereset elfogadhatatlan. Mindenesetre a szóban forgó nemzeti szabályozás alkalmazását megnehezíti a helyreállítandó helyzet összetettsége.

- 25 Ötödször, az Olasz Köztársaság álláspontja szerint mindig is a lehető legnagyobb gondossággal járt el a Bíróság által a Bizottság kontra Olaszország ítéletben (EU:C:2007:250) megállapított kötelezettségszegés orvoslása érdekében. E tagállam így a jelen kereset elutasítását kéri.
- 26 A maga részéről a Bizottság először is emlékeztet arra, hogy a Bíróság a Bizottság kontra Olaszország ítéletében (EU:C:2007:250) már megállapította, hogy a CFS jelentését tekinthetjük a jogsértési eljárás megindításához való érdemi információforrásnak, és hogy a Bizottság és az olasz hatóságok találkozási során ezzel kapcsolatban kialakult vitákat e dokumentum alapján folytatták le.
- 27 Másodszer a Bizottság állítja, hogy az ítéletben foglaltak teljesítése során teljes mértékben jogszerűen vehetők figyelembe a hatáskörrel rendelkező szervek által ismert egyéb nem megfelelő telepek, mivel e telepek szükségszerűen a Bizottság kontra Olaszország ítéletben (EU:C:2007:250) megállapított általános és folyamatos kötelezettségszegés részét képezik.
- 28 Harmadszor, a 2011. június 14-i feljegyzés egyszerűen az indokolással ellátott vélemény megküldése óta megváltozott helyzetet mutatja be. Nem lett volna tehát szükséges új indokolással ellátott véleményt címezni az Olasz Köztársasághoz.
- 29 Negyedszer, alapvető jelentőséggel bír, hogy az Olasz Köztársaság a gondos hulladékgazdálkodáshoz megfelelő jogszabályi kerettel rendelkezzen. E tekintetben maguk az olasz hatóságok megállapították, hogy jogszabályi módosítás lehetővé tenné a Bizottság kontra Olaszország ítéletben (EU:C:2007:250) foglaltak teljesítését.
- 30 Ötödször, a Bizottság úgy érvel, hogy az olasz hatóságok csak az indokolással ellátott vélemény megküldését követően szolgáltatottak koherens és hitelt érdemlő információkat.

A Bíróság álláspontja

- 31 A Bizottság keresetének elfogadhatóságára utaló résztől eltekintve az Olasz Köztársaságnak a Bizottság által a jelen ügyben hivatkozott bizonyítékoknak – különösen a CFS jelentésének és e tagállam nyilatkozatainak – bizonyító erejére vonatkozó érvét el kell utasítani.
- 32 Ami az Olasz Köztársaság által felhozott, a Bizottság keresetében szereplő nem megfelelő új telepek említésére alapított elfogadhatatlansági kifogást illeti, meg kell állapítani, hogy az EUMSZ 260. cikk (2) bekezdése szerinti eljárást a Bíróság ítéleteinek végrehajtására irányuló külön eljárásnak, más szóval végrehajtási eljárásnak kell tekinteni. Következésképpen annak keretében csak azokat a Szerződés szerinti tagállami kötelezettségszegéseket lehet kezelni, amelyeket a Bíróság az EUMSZ 258. cikk alapján megalapozottnak talált (lásd: Bizottság kontra Németország ítélet, C-95/12, EU:C:2013:676, 23. pont).
- 33 Mindazonáltal a jelen esetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság a Bizottság kontra Olaszország ítéletében (EU:C:2007:250) általános és folyamatos jellegű kötelezettségszegést állapított meg, nemcsak a CFS 2002. évi jelentésére, hanem más információkra, mint például a parlamenti vizsgálóbizottságok által készített jelentésekre vagy különösen a regionális hatóságoktól származó hivatalos dokumentumokra is támaszkodva. E feltételek mellett, mivel az Olasz Köztársaság csak azt rója fel Bizottságnak, hogy a jelen keresetben olyan telepekre hivatkozik, amelyek nem szerepelnek a CFS jelentésében, az említett érvet el kell utasítani, mivel az ilyen telepeket úgy kell tekinteni, mint amelyek az EK 226. cikk (jelenleg EUMSZ 258. cikk) alapján indított első kereset alapján megállapított

általános és folyamatos kötelezettségszegés szükségszerű részét képezik (lásd analógia útján, az EK 226. cikk alapján indított kereset keretében: Bizottság kontra Írország ítélet, C-494/01, EU:C:2005:250, 37–39. pont).

- 34 Ami az Olasz Köztársaság által a 2011. június 14-i feljegyzésből levont azon következtetést illeti, amely szerint a Bizottság az indokolással ellátott véleményhez viszonyítva kiterjesztette a jogvita tárgyát, az állandó ítélkezési gyakorlat szerint, mivel a Bizottság az EK 228. cikk (2) bekezdése alapján adott indokolással ellátott véleményben köteles megjelölni azokat a pontokat, amelyekben az érintett tagállam nem tett eleget a Bíróság kötelezettségszegést megállapító ítéletének, a jogvita tárgyát – az eljárás szabályszerűségét biztosító lényeges alaki szabályok megsértése nélkül – nem lehet kiterjeszteni az indokolással ellátott véleményben nem szereplő kötelezettségekre (lásd: Bizottság kontra Portugália ítélet, C-457/07, EU:C:2009:531, 60. pont).
- 35 Márpedig a jelen esetben, amint azt a főtanácsnok az indítványa 35. pontjában kifejtette, meg kell állapítani, hogy az Olasz Köztársaság nem igazolja, hogy a jelen ügy keretében kibocsátott indokolással ellátott vélemény szerinti kötelezettségeket módosította az említett feljegyzés. Az ugyanezen feljegyzésre vonatkozó elfogadhatatlansági kifogást el kell tehát utasítani.
- 36 Egyébiránt, annak megerősítésével, hogy az Olasz Köztársaságnak módosítani kell a jogszabályait a Bizottság kontra Olaszország ítéletben (EU:C:2007:250) foglaltak teljesítése érdekében, a Bizottság nem hivatkozik olyan kötelezettségre, amely megszegését nem állapította meg a Bíróság ezen ítéletben, hanem a felrótt kötelezettségszegés megállapítása érdekében a Bizottság szerint az e tagállam által megteendő, az említett ítéletnek való megfeleléshez szükséges intézkedések jellegének kifejtésére szorítkozik.
- 37 Azon érvet illetően, amely szerint az Olasz Köztársaság az eljárás során végig együttműködött a Bizottsággal, elegendő megállapítani, hogy bár e körülmény – amennyiben igazolást nyer – figyelembe vehető a pénzügyi szankciók megállapításakor, nem befolyásolhatja a kereset elfogadhatóságát.
- 38 A fenti megfontolások összességéből következik, hogy a kereset elfogadható.

A kötelezettségszegésről

A felek érvei

- 39 A Bizottság álláspontja szerint az olasz hatóságok 2009. október 1-jei válaszában adott és kiegészítésként a 2009. október 30-i feljegyzésben szereplő információk alapján az indokolással ellátott véleményben foglalt határidő meghosszabbításának lejártakor az Olasz Köztársaság egész területén Valle d’Aosta régió kivételével, 368, de lehet, hogy akár 422 olyan telep volt, amely nem felelt meg a 75/442 irányelv 4., 8. és 9. cikkének. Ezek közül 15, de talán akár 23 is tartalmazott veszélyes hulladékot, és nem felelt meg a 91/689 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének sem. A Bizottság előadja, hogy ezen információk alapján a fertőtlenítési vagy helyreállítási munkálatokat telepenként változóan vagy még nem fejezték be, vagy csak tervezték azokat, vagy még tervezésre vártak. Más telepeket zár alá vettek.
- 40 A Bizottság azt állítja, hogy az Olasz Köztársaságnak általános jellegű és tartós strukturális intézkedéseket kellett volna bevezetnie a Bíróság által a Bizottság kontra Olaszország ítéletben (EU:C:2007:250) megállapított általános és folyamatos kötelezettségszegés orvoslása érdekében. Az ilyen jellegű kötelezettségszegés megállapítása arról tanúskodik, hogy a nemzeti szabályozásban előírt büntető jellegű rendszer nem volt megfelelő, és egyébiránt az olasz hatóságokat az ezen ítéletben foglaltak teljesítése érdekében annak átalakítására kellett volna sarkallnia.

- 41 A Bizottság a tárgyalás során pontosította, hogy a felek közötti nézeteltérés a 75/442 irányelv 4. cikkéből eredő kötelezettségekre, nem pedig az engedély nélküli telepek számára vonatkozik. E 4. cikk első bekezdése értelmében az Olasz Köztársaság nemcsak a hulladék ártalmatlanítására és arra lenne köteles, hogy a jövőben ne használja az érintett telepeket lerakóként, hanem minden egyes telep vonatkozásában annak értékelésére is, hogy szükségesek-e hasznosításra irányuló intézkedések. Így, bár ezen irányelv 4. cikke a második bekezdésében előírja, hogy a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket, hogy megtiltsák a hulladékok ellenőrizetlen elvezetését vagy lerakását, illetve ellenőrizetlen ártalmatlanítását, az ilyen intézkedések nem elegendők az első bekezdésből eredő kötelezettségek tiszteletben tartásához. Márpedig a tárgyalás időpontjában rendelkezésre álló információk alapján a szinte minden olasz régióban található e telepeket érintő fertőtlenítési és/vagy helyreállítási műveletek még folyamatban vannak.
- 42 Az 1999/31 irányelv 14. cikkének a)–c) pontját illetően a Bizottság állítja, hogy az indokolással ellátott véleményben előírt meghosszabbított határidő lejártakor, 2001. július 16-án meglévő, legalább 93, több mint tíz régióban elhelyezkedő lerakó nem felelt meg e cikk követelményeinek. Az olasz hatóságoknak az indokolással ellátott véleményre adott válasza szerint egyes telepek vonatkozásában nem nyújtottak be, és nem is hagytak jóvá fejlesztési tervet, és bezárásukat vagy lezárásukat illetően még nem született végleges határozat. Más telepeket illetően a benyújtott adatok hiányosak, vagy olyannyira nem egyértelműek, hogy például egyes lerakók vonatkozásában nem bizonyítják az indokolással ellátott véleményben előírt határidő lejártakor történő bezárásukat vagy lezárásukat. További egyéb lerakók tekintetében pedig egyáltalán nem szolgáltatott adatot.
- 43 Az Olasz Köztársaság ezzel szemben úgy véli, hogy megtett minden szükséges intézkedést a Bizottság kontra Olaszország ítéletben (EU:C:2007:250) foglaltak teljesítése érdekében.
- 44 Először is úgy érvel, hogy a nemzeti hatóságok biztonságossá tettek minden telepet, és hogy a 75/442 irányelv 4. cikke nem ír elő a telepek helyreállítására és fertőtlenítésére irányuló kötelezettséget. Továbbá nem állapítható meg a 75/442 irányelv 8. és 9. cikkének megsértése, mivel a keresetlevélben a Bírósághoz való fordulásakor nem megfelelőnek minősített 218 telep közül egyik sem üzemelt az indokolással ellátott véleményben előírt határidő lejártakor. Egyébiránt e telepek többsége fertőtlenített vagy földterületként történő hagyományos használatra irányuló átalakítás alatt áll. Végül, mivel bezárták a Bizottság által az 1999/31 irányelv 14. cikke a)–c) pontja előírásainak nem megfelelőnek minősített lerakókat, e rendelkezés már nem alkalmazható azokra.

A Bíróság álláspontja

- 45 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy mivel az EUM-Szerződés az EUMSZ 260. cikk (2) bekezdése szerinti kötelezettségszegési eljáráson belül megszüntette az indokolással ellátott vélemény adására vonatkozó szakaszt, az EUMSZ 260. cikk (1) bekezdése szerinti kötelezettségszegés fennállásának megítéléséhez szükséges referencia-időpontnak az e rendelkezés értelmében kibocsátott felszólító levélben meghatározott határidő lejártát kell tekinteni (lásd: Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-184/11, EU:C:2014:316, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 46 Mindazonáltal, amennyiben a kötelezettségszegési eljárás az EK 228. cikk (2) bekezdése alapján indult, és a Lisszaboni Szerződés hatálybalépésének időpontját, vagyis 2009. december 1-jét megelőzően került sor indokolással ellátott vélemény kibocsátására, a kötelezettségszegés fennállásának megítéléséhez szükséges referencia-időpont az ezen véleményben megállapított határidő lejártá (lásd: Bizottság kontra Spanyolország ítélet, EU:C:2014:316, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 47 A jelen ügyben, mivel a Bizottság az EK 228. cikk (2) bekezdésére alapítva, 2009. június 26-án indokolással ellátott véleményt bocsátott ki, a kötelezettségszegés fennállásának megítéléséhez szükséges referencia-időpont az ezen indokolással ellátott véleményben megállapított határidő, annak a Bizottság által történő meghosszabbítását követő lejártá, azaz 2009. szeptember 30.

- 48 Egyébiránt a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint ilyen eljárás keretében a Bizottságnak kell a Bíróság részére rendelkezésre bocsátania azokat az adatokat, amelyek szükségesek annak meghatározásához, hogy a tagállam milyen mértékben teljesítette a kötelezettségszegést megállapító ítéletben foglaltakat. Ha a Bizottság elegendő információt nyújtott a kötelezettségszegés tartósságának nyilvánvalóvá tételéhez, az érintett tagállam feladata, hogy érdemben és részleteiben vitassa a nyújtott információkat és azok következményeit (lásd: Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-119/04, EU:C:2006:489, 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 49 Először is, a Bizottságnak a 75/442 irányelv rendelkezéseinek tiszteletben nem tartására alapított kifogásait illetően egymás után meg kell vizsgálni az ezen irányelv 4., 8. és 9. cikkére vonatkozó érveket.
- 50 Ami először is a 75/442 irányelv 4. cikkének megsértésére vonatkozó kifogást illeti, a Bizottság állítja, hogy e cikk tiszteletben tartása nemcsak egyszerűen a telepek bezárását vagy biztonságossá tételét követeli meg, hanem az engedély nélküli régi telepek fertőtlenítését is.
- 51 E tekintetben a Bíróság a Bizottság kontra Olaszország ítéletének (EU:C:2007:250) 37. pontjában emlékeztetett arra, hogy bár a 75/442 irányelv 4. cikkének első bekezdése nem határozza meg a hulladékoknak az emberi egészség veszélyeztetése, valamint anélkül történő hasznosítására vagy ártalmatlanítására irányuló cél eléréséhez szükséges intézkedések pontos tartalmát, hogy olyan folyamatokat vagy módszereket használnának, amelyek veszélyesek lehetnek a környezetre, ez a rendelkezés az elérendő célt tekintve kötelező erejű, miközben mozgásteret ad a tagállamoknak a mérlegelésre az ilyen intézkedések szükségességének értékelésében (lásd továbbá ebben az értelemben: Bizottság kontra Írország ítélet, EU:C:2005:250, 168. pont; Bizottság kontra Portugália ítélet, C-37/09, EU:C:2010:331, 35. pont és Bizottság kontra Görögország ítélet, C-600/12, EU:C:2014:2086, 51. pont). Abból a tényből, hogy a helyzet nincs összhangban ezen irányelv 4. cikkének első bekezdésében megállapított célkitűzésekkel, főszabály szerint nem vonható le az a közvetlen következtetés, hogy az érintett tagállam szükségszerűen nem teljesítette az adott rendelkezés szerinti kötelezettségét. Mindazonáltal a Bíróság már megállapította, hogy a környezet elhúzódó időszakon keresztül történő jelentős romlása anélkül, hogy az illetékes hatóságok bármiféle intézkedést tennének, főszabály szerint az annak a jele, hogy a tagállam túllépte az e rendelkezés által ráruházott mérlegelési mozgásteret (lásd továbbá ebben az értelemben többek között: Bizottság kontra Írország ítélet, EU:C:2005:250, 169. pont; Bizottság kontra Portugália ítélet, EU:C:2010:331, 36. pont és Bizottság kontra Görögország ítélet, EU:C:2014:2086, 52. pont).
- 52 E tárgykörben a Bíróságnak már volt alkalmja megítélni, hogy egyrészt a környezetkárosodás a lerakóban tárolt hulladék velejárója, a szóban forgó hulladék jellegétől függetlenül, másrészt pedig a lerakó lezárása vagy földdel és törmelékkel való befedése nem elegendő többek között a 75/442 irányelv 4. cikke szerinti kötelezettségeknek való megfeleléshez (lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra Portugália ítélet, EU:C:2010:331, 37. pont).
- 53 E feltételek mellett el kell utasítani az Olasz Köztársaság azon érvét, amely szerint a Bizottság által a jelen keresetben hivatkozott telepekre vonatkozó bezárási és biztonságossá tételi intézkedések, amennyiben igazolást nyernek, elegendőek a 75/442 irányelv 4. cikkében meghatározott követelményeknek való megfeleléshez. Éppen ellenkezőleg, amint a Bizottság helyesen érvel, és a főtanácsnok az indítványa 65. és 66. pontjában kifejti, e 4. cikk alapján a tagállam köteles vizsgálni továbbá, hogy szükséges-e fertőtleníteni az engedély nélküli régi telepeket, és adott esetben fertőtleníti is azokat.
- 54 Hozzá kell tenni, hogy az engedély nélküli lerakók olasz hatóságok általi szemléje és vizsgálata, valamint az azokról készített összefoglalások arról tanúskodnak, hogy az Olasz Köztársaság teljes mértékben tudatában van az ezen lerakók emberi egészségre és a környezetre jelentett veszélyéről. Ugyanígy, amint azt a főtanácsnok az indítványa 67. pontjában megállapítja, az Olasz Köztársaság a

jelen eljárásban információt szolgáltatott a lerakók fertőtlenítéséről. E tagállam ezért nem állíthatja, hogy nem tudott arról, hogy a Bizottság kontra Olaszország ítéletben (EU:C:2007:250) foglaltak teljesítéséhez a szóban forgó lerakók fertőtlenítésére vonatkozó intézkedések megtétele is szükséges.

- 55 A jelen esetben nem vitatott, hogy egyes telepeken még folyamatban voltak a fertőtlenítési munkák, vagy az indokolással ellátott véleményben előírt meghosszabbított határidő lejártakor még nem kezdték el azokat. Más telepek vonatkozásában az Olasz Köztársaság nem nyújt be semmilyen, a fertőtlenítési műveletek adott esetben történő végrehajtása időpontjának meghatározását lehetővé tévő bizonyítékot. E körülmények között meg kell állapítani, hogy a Bizottság által érintett telepekre vonatkozó fertőtlenítési munkákat nem fejezték be az indokolással ellátott véleményben előírt határidő meghosszabbításának lejártáig.
- 56 A fentiekből következik, hogy a 75/442 irányelv 4. cikkének folyamatos megsértésére vonatkozó bizottsági kifogás megalapozott.
- 57 Ami másodszer a 75/442 irányelv 8. cikkének megsértésére alapított kifogást illeti, emlékeztetni kell arra, hogy e cikk – amely többek között a megelőző tevékenység elvének végrehajtását biztosítja – kimondja, hogy a tagállamoknak meg kell tenniük a szükséges intézkedéseket annak ellenőrzése érdekében, hogy a hulladékbirtokosok hulladékukat egy magán- vagy közületi hulladékgyűjtőnek, vagy olyan vállalkozásnak adják át, amely elvégzi a hulladékártalmatlanítási vagy -hasznosítási műveleteket, illetve az ezen irányelv rendelkezései alapján maga hasznosítja vagy ártalmatlanítja a hulladékot (lásd: Bizottság kontra Írország ítélet, EU:C:2005:250, 179. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 58 A Bíróság egyebekben úgy ítélte meg, hogy ez a kötelezettség nem teljesül, ha a tagállam mindössze zár alá veszi az engedély nélküli lerakót, és büntetőjogi eljárást kezdeményez annak üzemeltetője ellen (lásd különösen: Bizottság kontra Írország ítélet, EU:C:2005:250, 182. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat, és Bizottság kontra Portugália ítélet, EU:C:2010:331, 55. pont).
- 59 A jelen ügyben az Olasz Köztársaság nem állítja sehol, hogy a szóban forgó hulladékoknak a hulladékbirtokosok által történő hasznosítása vagy ártalmatlanítása hiányában e hulladékokat átadták magán- vagy közületi hulladékgyűjtőnek, vagy olyan vállalkozásnak, amely elvégzi e műveleteket. E tagállam csak azzal érvel, hogy a szóban forgó telepek zárva voltak az indokolással ellátott véleményben előírt határidő meghosszabbításának lejártakor, és hogy megfelelők a tárgykörre vonatkozó olasz büntetőjogi szankciók.
- 60 Ebből következik, hogy e meghosszabbítás lejártakor az Olasz Köztársaság továbbra sem tett eleget a 75/442 irányelv 8. cikkében számára előírt különös kötelezettségnek, és hogy a Bizottság e cikk megsértésére vonatkozó kifogását el kell fogadni.
- 61 Harmadszor, ami a 75/442 irányelv 9. cikkének megsértésére alapított kifogást illeti, előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy e cikk világos és egyértelmű módon megfogalmazott eredménykötelezettségeket ró a tagállamokra, amelyek szerint minden olyan létesítménynek vagy vállalkozásnak, amely e tagállamok területén hulladékártalmatlanítási műveleteket végez, engedélyt kell beszereznie. A tagállamok felelőssége tehát, hogy – elsősorban az e célból végzett megfelelő ellenőrzéssel, valamint az engedély nélkül végzett műveletek beszüntetésével és hatékony szankcionálásával – gondoskodjanak az előírt engedélyezés tényleges alkalmazásáról és betartásáról (lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra Írország ítélet, EU:C:2005:250, 116. és 117. pont).
- 62 Egyébiránt meg kell állapítani, hogy az ezen irányelv 9. cikkében foglalt engedélyezési rendszer célja – mint az magából e rendelkezés szövegéből is következik – a 4. cikk helyes alkalmazása, annak biztosításával, hogy az engedély keretében végzett ártalmatlanítási műveletek megfelelnek a 4. cikk rendelkezéseiben előírt különböző követelményeknek (lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra Írország ítélet, EU:C:2005:250, 118. és 131. pont).

- 63 Ebből következik, hogy a lerakó puszta bezárása nem elegendő önmagában a 75/442 irányelv 9. cikkéből és ezen irányelv 4. és 8. cikkéből eredő kötelezettségeknek való megfeleléshez.
- 64 A jelen ügyben az Olasz Köztársaság annak megerősítésére szorítkozik, a 75/442 irányelv 9. cikkének neki felrótt megsértése vonatkozásában is, hogy a Bizottság által hivatkozott összes telepet bezárták az előírt határidő lejártáig. Egyébiránt e tagállam a beadványaiban elismeri, hogy egyes telepek üzemeltetői sosem rendelkeztek az e cikk szerinti engedéllyel. Ebből következik, hogy az indokolással ellátott véleményben előírt határidő meghosszabbításának lejártakor az Olasz Köztársaság továbbra sem teljesítette az említett cikkből eredő kötelezettségeit, így az ugyanezen cikkekre vonatkozó bizottsági kifogást el kell fogadni.
- 65 Másodsor, ami a 91/689 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének megsértésére alapított kifogást illeti, a tagállamok, e rendelkezés szerint megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy megköveteljék a veszélyes hulladék nyilvántartását és azonosítását valamennyi veszélyes hulladék lerakását végző telepen.
- 66 Magából e rendelkezés szövegéből kitűnik, hogy a tagállamok rendszeresen kötelesek nyilvántartani és azonosítani a területükön lerakott minden egyes veszélyes hulladékot, így ellenőrizve az említett irányelv hatodik preambulumbekkezdésében kimondott célnak megfelelően, hogy a veszélyes hulladékok ártalmatlanításának és hasznosításának ellenőrzése a lehető legteljesebb mértékben megtörténjen (Bizottság kontra Görögország ítélet, C-163/03, EU:C:2005:226, 63. pont).
- 67 A jelen esetben elegendő megállapítani, hogy az Olasz Köztársaság nem állította, még kevésbé bizonyította, hogy az indokolással ellátott véleményben előírt határidő meghosszabbításának lejártakor, a Bizottság által hivatkozott lerakók vonatkozásában a 91/689 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése szerint minden egyes lerakott veszélyes hulladékot nyilvántartásba vett és azonosított. Következésképpen ezen időpontig az Olasz Köztársaság továbbra sem biztosította az e rendelkezésből eredő kötelezettség betartását.
- 68 Harmadsor, ami az 1999/31 irányelv 14. cikke a)–c) pontjának megsértésére alapított kifogást illeti, emlékeztetni kell arra, hogy ha a tagállam anélkül engedélyezi valamely lerakó üzemeltetését, hogy előzetesen fejlesztési tervet nyújtottak volna be jóváhagyás végett az illetékes hatóságokhoz, és azt jóváhagyták volna, nem teljesíti az e rendelkezésből eredő kötelezettségeit (lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra Szlovákia ítélet, C-331/11, EU:C:2013:271, 34–39. pont).
- 69 A jelen esetben meg kell állapítani, hogy az Olasz Köztársaság nem állítja sehol, hogy a szóban forgó telepek vonatkozásában benyújtották az 1999/31 irányelv 14. cikke szerinti fejlesztési terveket az illetékes hatóságokhoz. E tagállam azon érvre szorítkozik, hogy az ezen cikk megsértésével érintett összes lerakót bezárták az indokolással ellátott véleményben előírt határidő lejártáig. Márpedig, amint az az említett tagállam beadványaiból kitűnik, az említett lerakók némelyikét engedély nélkül nyitották meg, és e telepek vonatkozásában nem fogadtak el semmilyen bezárásra irányuló alaki intézkedést. E feltételek mellett meg kell állapítani, hogy ezen időpontig az Olasz Köztársaság továbbra sem teljesítette az ezen irányelv 14. cikkének a)–c) pontjából eredő kötelezettségeit sem.
- 70 A fentiekre tekintettel meg kell állapítani, hogy az Olasz Köztársaság, mivel az indokolással ellátott véleményben meghatározott, és a Bizottság által meghosszabbított határidőn belül nem tett meg a Bizottság kontra Olaszország ítéletben (EU:C:2007:250) foglaltak teljesítéséhez szükséges minden intézkedést, nem teljesítette az EUMSZ 260. cikk (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

A pénzügyi szankciókról

A felek érvei

- 71 A Bizottság kényszerítő bírság és átalányösszeg megfizetésének elrendelését is kéri, mivel csak az EUMSZ 260. cikk szerinti kényszerítő bírság kivetése nem elegendő a tagállamok arra történő ösztönzésére, hogy a kötelezettségszegés EUMSZ 258. cikk szerinti megállapítását követően haladéktalanul teljesítsék kötelezettségeiket.
- 72 Az említett kényszerítő bírság és átalányösszeg összegét illetően a Bizottság „A jogsértési eljárások keretében a Bizottság által a Bíróságnak javasolt átalányösszegek és kényszerítő bírságok meghatározásához használt adatok naprakésszé tétele” című, 2012. augusztus 31-i bizottsági közleménnyel (C(2012) 6106 végleges) naprakésszé tett, „Az [EUMSZ 260.] cikk[...] végrehajtása” című 2005. december 13-i (SEC(2005) 1658) közleményére hivatkozik.
- 73 A jelen esetben a Bizottság álláspontja szerint a 256 819,20 euró napi kényszerítő bírság megfelel a körülményeknek. Ezen összeg 640 euró napi átalányalapnak (1–20-ig terjedő skálán mért) 8-as súlyossági együtthatóval, egy időtartamot tükröző (1–3-ig terjedő skálán) 3-as együtthatóval és egy meghatározott, ún. „n” tényezővel való szorzataként számítandó ki, amely tényező tükrözi mind az Olasz Köztársaság fizetőképességét, mind pedig az Európai Unió Tanácsában rendelkezésre álló szavazatainak számát, azaz 16,72-t.
- 74 Ami a jogsértés súlyosságát illeti, a Bizottság emlékeztet először is a kérdéses rendelkezések jelentőségére, amely rendelkezések alapvető eszközök az emberi egészség és a környezet védelméhez. Tekintettel a 75/442 irányelv 4. cikkének különleges jelentőségére (Bizottság kontra Görögország ítélet, C-387/97, EU:C:2000:356), az a tény, hogy egyes telepek már megfelelnek ezen irányelv 8. és 9. cikkének, csak csekély mértékben befolyásolja a Bíróság által kiszabandó szankciót. Emlékeztetni kell továbbá arra is, hogy a Bíróság a Bizottság kontra Olaszország ítéletében (EU:C:2007:250) megállapította, hogy az Olasz Köztársaság „általában és folyamatos jelleggel” nem teljesítette a kötelezettségeit.
- 75 Másodszor, a Bizottság kiemelte a jogsértés köz- és magánérdekekre kifejtett hatásait, különösen a hulladékok lerakását kísérő kellemetlen szagokat és zajt, a közvetlen környezet szennyezését, e szennyezésnek az emberi egészségre történő továbbgyűrűzésének kockázatát és a természeti környezet megváltozását.
- 76 A Bizottság úgy érvel, harmadszor, hogy állandó a Bíróság hulladékártalmatlanításra vonatkozó ítélkezési gyakorlata, és hogy a megsértett rendelkezések ennél fogva érthetőek és egyértelműek.
- 77 Negyedszer, még ha jelentősen javult is a helyzet az eljárás kezdete óta, amikor is 5301 engedély nélküli telepet számoltak össze, figyelembe kell venni, hogy az Olasz Köztársaság mind a hulladékgazdálkodást, mind pedig más területeket érintő, más jogsértési eljárások tárgyát is képezte, amelyek némelyike kötelezettségszegést megállapító ítélet kihirdetéséhez vezetett.
- 78 Ami a jogsértés időtartamát illeti, a Bizottság emlékeztet arra, hogy 65 hónap telt el 2007. április 26., a Bizottság kontra Olaszország ítélet (EU:C:2007:250) kihirdetése és 2012. október 24. között, amikor a Bizottság a jelen kereset Bíróság előtt történő megindításáról határozott.
- 79 A Bizottság azt javasolja, hogy a kényszerítő bírság összege az Olasz Köztársaság által a Bizottság kontra Olaszország ítéletben (EU:C:2007:250) foglaltak teljesítését illetően elért eredmények függvényében csökkenjen. E kényszerítő bírság kiszámításának módszere a meglévő engedély nélküli telepek – a veszélyes hulladékokat tartalmazókat kétszer figyelembe vevő – összeszámlálásából, majd a kényszerítő bírság összegének az így kapott számmal történő elosztásából állna. A kényszerítő bírság

összege így csökkenne minden egyes megfelelővé tett telep esetében. Az olaszországi engedély nélküli telepek helyzetének állandó alakulására tekintettel a Bizottság azt javasolja, hogy a kényszerítő bírságot félévente számolják ki.

- 80 Egyébiránt, a Bíróság által a tárgyaláson feltett azon kérdésre válaszolva, hogy mennyiben hatékony a csökkenő összegű kényszerítő bírság abban az esetben, amikor a felek álláspontja igen eltérő, a Bizottság úgy érvelt, hogy abban nem ért egyet az Olasz Köztársasággal, hogy e tagállamnak milyen intézkedéseket kell hoznia ahhoz, hogy megfeleljen a 75/442 irányelv 4. cikkének. E feltételek mellett a Bizottság meg van győződve arról, hogy abban az esetben, ha a Bíróság a jelen ítéletében megerősíti a Bizottság e 4. cikkre vonatkozó értelmezését, az Olasz Köztársaság tiszteletben tartaná ezen ítéletet, és továbbra is szolgáltatna neki adatokat az egyes telepek vonatkozásában elfogadott intézkedésekről.
- 81 Az átalányösszeg összegét illetően a Bizottság olyan módszer alkalmazását javasolja annak kiszámításához, amely a napi 210 euró összegű állandó átalányalapot először is megszorozza az összegük szerint a kényszerítő bírság kiszámításához javasolt értékeknek megfelelő súlyossági együtthatóval és „n” tényezővel, azaz 8-cal és 16,72-vel, majd másodszor, azon napok számával, amelyek alatt fennállt a kötelezettségszegés. Így az átalányösszeg összege a 28 089,60 eurónak a Bizottság kontra Olaszország ítélet (EU:C:2007:250) és a jelen ítélet kihirdetésének időpontja között eltelt napok számával történő szorzatának eredménye.
- 82 A maga részéről az Olasz Köztársaság rámutat arra, hogy a pénzügyi szankciók alkalmazása csökkenti a régiók és a helyi önkormányzatok által a környezetgazdálkodásukra szánt erőforrásokat.
- 83 Ami a jogsértés súlyosságát illeti, az Olasz Köztársaság azt állítja, hogy a neki felrótt kötelezettségszegés jelentősége elhanyagolható a Bizottság kontra Olaszország ítélet (EU:C:2007:250) alapjául szolgáló kötelezettségszegéshez viszonyítva. Egyébiránt a nemzeti hatóságok nem tudják befolyásolni a felrótt kötelezettségszegést, amely múltbeli magatartások révén kialakult helyzet eredménye, ami meghosszabbítja az érintett telepek megfelelővé tételéhez szükséges határidőt.
- 84 A jogsértés időtartamát illetően az Olasz Köztársaság megállapítja, hogy mindazon telep, amely vonatkozásában jogellenes üzemeltetést róttak fel neki, már régóta nem üzemel.
- 85 A Olasz Köztársaság a tárgyaláson előadta, hogy nem kíván észrevételeket tenni a Bizottság azon javaslatára, hogy csökkenő összegű kényszerítő bírságot rójanak ki, mivel vitatja magának a felrótt kötelezettségszegésnek a fennállását is.

A Bíróság álláspontja

Előzetes megjegyzések

- 86 Emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság feladata, hogy az egyes esetekben az előtte folyamatban lévő ügy körülményeitől függően, valamint a meggyőzés és visszatartás szerinte szükséges mértéke alapján meghatározza az uniós jog hasonló megsértése megismétlődésének a megelőzéséhez szükséges megfelelő pénzügyi szankciókat (lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra Spanyolország ítélet, EU:C:2014:316, 58. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

A kényszerítő bírságról

- 87 Miután a Bíróság megállapította, hogy az Olasz Köztársaság a határidőn belül nem teljesítette a Bizottság kontra Olaszország ítéletben (EU:C:2007:250) foglaltakat, amennyiben a kötelezettségszegés a tények Bíróság általi vizsgálatáig továbbra is fennáll, kényszerítő bírságot szabhat ki e tagállammal szemben (lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-610/10, EU:C:2012:781, 96. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 88 Annak megállapításához, hogy az Olasz Köztársaságnak felrótt kötelezettségszegés fennállt-e e vizsgálatig, értékelni kell azon intézkedéseket, amelyeket e tagállam szerint az indokolással ellátott véleményben megállapított határidő meghosszabbításának lejártát követően fogadtak el.
- 89 A tárgyalás során a Bizottság előadta, hogy a 20 olasz régióból 18 régióban 200 olyan telep létezik, amely még mindig nem felel meg a vonatkozó rendelkezéseknek. Ezen intézmény szerint különösen 198 telep nem felel meg a 75/442 irányelv 4. cikkének, és közülük kettő nem felel meg ezen irányelv 8. és 9. cikkének sem, tizennégy pedig veszélyes hulladékot tartalmaz, és nem felel meg a 91/689 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének sem. Egyébiránt csak két olyan lerakó maradt, amelyek vonatkozásában az 1999/31 irányelv 14. cikkének a)–d) pontját megsértve nem fogadtak el fejlesztési tervet vagy végleges bezárására irányuló intézkedést. A maga részéről az Olasz Köztársaság továbbra is vitatta e rendelkezések bármilyen megsértését, lényegében megismételve az ellenkérelemben és a viszonzásban szereplő érveket, többek között azt, amely szerint a 75/442 irányelv 4. cikke nem ír elő az engedély nélküli telepek fertőtlenítésére irányuló kötelezettséget, és amely szerint már régóta nem üzemel mindazon telep, amelyekre a Bizottság hivatkozott. E tagállam úgy érvel továbbá, hogy nem találta meg a 75/442 irányelv 8. és 9. cikke alapján hivatkozott két telep egyikét, azaz a Materában (Basilicata) található Altamura-Sgarronében elhelyezkedőt, mivel e telepet rosszul azonosította be a CFS.
- 90 E tekintetben emlékeztetni kell arra először is, amint az a jelen ítélet 50–63. pontjában az Olasz Köztársaság érvelésével ellentétben megállapításra került, hogy a 75/442 irányelv 4., 8. és 9. cikkéből eredő kötelezettségek teljesítéséhez nem elegendő bezárni az összes érintett telepet. Ami különösen az Altamura-Sgarrone telepet illeti, meg kell állapítani, hogy az ellenkérelméhez csatolt dokumentumokban az Olasz Köztársaság tájékoztatott az e telep vonatkozásában tervezett fertőtlenítési intézkedésekről. E tagállam csak a viszonzás szakaszában hivatkozott ezen és egy másik telep összetévesztésére, hozzátéve továbbá, hogy Altamura város nem Basilicata régióban, hanem Puglia régióban helyezkedik el. Márpedig az Olasz Köztársaság ezen észrevételei, még ha bizonyítást is nyernek, nem kérdőjelezik meg a kötelezettségszegés folyamatosságát, mivel e kötelezettségszegés nem a nem fertőtlenített meghatározott számú telep létezésében áll, hanem a fent hivatkozott rendelkezésekből eredő közeleztetések általában és folyamatos jelleggel történő megszegésében. A Bíróság előtti felek közötti vita alapját képező e kérdésben, tisztán ténybeli körülmények alapján nem állapítható meg, hogy megszűnt a felrótt kötelezettségszegés.
- 91 Ezt követően a Bizottság mind a Bíróság kérdéseire adott írásbeli válaszában, mind pedig a tárgyaláson megerősítette, hogy az Olasz Köztársaság továbbra sem tartja nyilván és azonosítja a tizennégy telepen található veszélyes hulladékokat. Mivel az iratok alapján nem bizonyítható, hogy ilyen nyilvántartást vezetnek, meg kell állapítani, hogy e telepek vonatkozásában az említett tagállam továbbra sem teljesíti a 91/689 irányelv 2. cikkének (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.
- 92 Végül, ami azon két lerakót érinti, amelyek még mindig nem felelnek meg a 1999/31 irányelv 14. cikke a)–c) pontjának, elegendő megállapítani, hogy az Olasz Köztársaság a tekintetükben nem bizonyított fejlesztési terv vagy végleges bezárásra irányuló határozat benyújtását és jóváhagyását

- 93 A fentiekre tekintettel meg kell állapítani, hogy számos, szinte az összes olasz régióban található telepet nem hoztak még összhangba a szóban forgó rendelkezésekkel, és hogy ennél fogva az Olasz Köztársaságnak felrótt kötelezettségszegés fennáll a jelen ügyben szereplő tények Bíróság által történő vizsgálatáig.
- 94 E feltételek mellett a Bíróság megállapítja, hogy az Olasz Köztársaság kényszerítő bírság fizetésére kötelezése megfelelő pénzügyi eszköz arra, hogy ez utóbbit ösztönözze a megállapított kötelezettségszegés megszüntetéséhez, valamint a Bizottság kontra Olaszország ítéletben (EU:C:2007:250) foglaltak maradéktalan teljesítésének biztosításához szükséges intézkedések elfogadására.
- 95 E kényszerítő bírság összegét és formáját illetően, a mérlegelési jogkörének az állandó ítélkezési gyakorlat szerinti gyakorlása során a Bíróság feladata, hogy úgy határozza meg a kényszerítő bírságot, hogy az egyrészt megfeleljen a körülményeknek, másrészt arányos legyen a megállapított kötelezettségszegéssel, valamint az érintett tagállam fizetőképességével (lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra Luxemburg ítélet, C-576/11, EU:C:2013:773, 46. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). A Bizottságnak a kényszerítő bírságra vonatkozó javaslatai nem kötik a Bíróságot, azok csak hasznos hivatkozási alapként szolgálnak. Ugyanígy a Bizottság közleményeiben foglalt iránymutatások sem kötik a Bíróságot, de hozzájárulnak az átláthatóság, az előreláthatóság és a jogbiztonság biztosításához, maga a Bizottság azon tevékenységével kapcsolatban, amikor ezen intézmény javaslatokat tesz a Bíróságnak (lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra Spanyolország ítélet, EU:C:2012:781, 116. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ugyanis az EUMSZ 260. cikk (2) bekezdésére alapított, valamely tagállam vonatkozásában továbbra is fennálló kötelezettségszegésre vonatkozó eljárás keretében, azon tény ellenére, hogy ugyanezen kötelezettségszegés az EK 226. cikk vagy az EUMSZ 258. cikk alapján hozott első ítéletben már megállapításra került, a Bíróság szabadon határozhatja meg a kiszabott kényszerítő bírság azon összegét és formáját, amelyet megfelelőnek tart ahhoz, hogy ösztönözze e tagállamot arra, hogy megszüntesse a Bíróság ezen első ítéletéből eredő kötelezettségek be nem tartását.
- 96 A Bíróság korábban már kimondta, hogy az említett szankciót annak tükrében kell meghatározni, hogy milyen mértékű meggyőzésre van szükség ahhoz, hogy a kötelezettségszegést megállapító ítélet végrehajtását elmulasztó tagállam változtasson magatartásán, és véget vessen a kifogásolt jogsértésnek (Bizottság kontra Spanyolország ítélet, EU:C:2012:781, 117. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 97 Ennél fogva a Bíróság mérlegelése keretében tehát az uniós jog egységes és hatékony alkalmazása céljából előírt kényszerítő bírság kényszerítő jellegének biztosítása érdekében figyelembe veendő szempontok főszabály szerint a következők: a jogsértés időtartama, a jogsértés súlya és a szóban forgó tagállam fizetőképessége. E szempontok alkalmazásához a Bíróságnak figyelembe kell vennie különösen az ítéletben foglaltak teljesítése elmaradásának a magán- és közérdekeket érintő következményeit, továbbá azt, hogy a szóban forgó tagállamot milyen sürgősen kell a kötelezettségei teljesítésére szorítani (Bizottság kontra Spanyolország ítélet, EU:C:2012:781, 119. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 98 Ami a jogsértés súlyát illeti, meg kell állapítani, hogy a hulladéknak az emberi egészség veszélyeztetése és a környezet károsítása nélkül történő ártalmatlanítására irányuló kötelezettség, maga az Európai Unió környezetpolitikájának célkitűzései közé tartozik, amint az az EUMSZ 191. cikkből kitűnik. Különösen a 75/442 irányelv 4. cikkéből eredő kötelezettségek figyelmen kívül hagyása, maguknak e kötelezettségeknek a jellegénél fogva, veszélyeztetheti közvetlenül az emberi egészséget és károsíthatja a környezetet, és ennél fogva különösen súlyos kötelezettségszegésnek minősül (lásd ebben az értelemben különösen: Bizottság kontra Görögország ítélet, EU:C:2000:356, 94. pont).

- 99 A 91/689 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése szerinti, annak előírására irányuló kötelezettség megszegése, hogy minden egyes veszélyes hulladékot tartalmazó telep vonatkozásában kötelező e hulladékok nyilvántartása és azonosítása, szintén súlyosnak tekintendő, mivel e kötelezettség betartása a 75/442 irányelv 4. cikkében érintett célok maradéktalan megvalósulásához szükséges feltételt képez (lásd analógia útján: Bizottság kontra Görögország ítélet, EU:C:2000:356, 95. pont), annál is inkább, mivel – amint azt a Bizottság megállapítja – az ilyen hulladékok a jellegüknél fogva nagyobb veszélyt jelentenek az emberi egészségre és a környezetre.
- 100 Egyébiránt, amint azt a Bizottság hangsúlyozza, az a tény, hogy a jelen ügy általános és folyamatos gyakorlatra vonatkozó ítéletben foglaltak nem teljesítését érinti, megerősíti a szóban forgó kötelezettségszegés súlyát.
- 101 Bár igaz, hogy az Olasz Köztársaság, amint azt maga is állítja, jelentős lépéseket tett a Bizottság kontra Olaszország ítélet (EU:C:2007:250) óta a vonatkozó rendelkezéseknek nem megfelelő telepek számának csökkentése érdekében, ez nem befolyásolja azt, amint a Bizottság is érvel, hogy az indokolással ellátott véleményben előírt határidő meghosszabbításának lejárta óta megállapított javulás nagyon lassan következett be, és hogy még jelentős számú engedély nélküli telep található szinte az összes olasz régióban.
- 102 Ami a jogsértés időtartamát illeti, azt a tények Bíróság általi értékelésének időpontjára, és nem azon időpontra való tekintettel kell értékelni, amikor a Bizottság a Bírósághoz fordult (Bizottság kontra Spanyolország ítélet, EU:C:2012:781, 120. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 103 A jelen esetben, amint az a jelen ítélet 90–93. pontjából kitűnik, az Olasz Köztársaság nem tudta bizonyítani, hogy a Bizottság kontra Olaszország ítéletben (EU:C:2007:250) megállapított kötelezettségszegés ténylegesen megszűnt. Meg kell tehát állapítani, hogy e kötelezettségszegés több mint hét éve tart, amely jelentős időtartamnak minősül.
- 104 Az Olasz Köztársaság fizetőképességét illetően, a Bíróság korábban már úgy ítélte meg, hogy figyelembe kell venni a tagállamnak a tényállás Bíróság általi vizsgálata időpontjában ismert bruttó hazai termékét (lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra Írország ítélet, C-279/11, EU:C:2012:834, 78. pont).
- 105 Az EUMSZ 260. cikk (2) bekezdése alapján előírt kényszerítő bírság formájának meghatározásához a Bíróság feladata, hogy figyelembe vegye mind az érintett kötelezettségszegés jellegére, mind pedig a szóban forgó ügy körülményeire vonatkozó különböző tényezőket. Így a jelen ítélet 95. pontja megállapítja, hogy a kényszerítő bírság formáját, csakúgy mint a pénzügyi szankciók összegét a Bíróság szabadon határozhatja meg, és nem kötik a Bizottság arra vonatkozó javaslatai.
- 106 Ami a Bizottságnak a csökkenő összegű kényszerítő bírság kiszabására irányuló javaslatát illeti, meg kell állapítani, hogy a kényszerítő bírság teljes összegét, a Bíróság ítéletében foglaltak maradéktalan teljesítésének biztosítása érdekében is mindaddig követelni kell, amíg e tagállam nem tesz meg minden szükséges intézkedést a megállapított kötelezettségszegés megszüntetéséhez, mindazonáltal egyes különleges esetekben előírható olyan szankció, amely figyelembe veszi a tagállam által a kötelezettségei végrehajtásában elért esetleges eredményeket (lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-278/01, EU:C:2003:635, 43–51. pont, Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-496/09, EU:C:2011:740, 47–55. pont és Bizottság kontra Belgium ítélet, C-533/11, EU:C:2013:659, 73. és 74. pont).
- 107 A jelen ügy körülményei között és figyelemmel különösen az Olasz Köztársaság és a Bizottság által a Bíróságnak szolgáltatott adatokra, a Bíróság úgy ítéli meg, hogy csökkenő összegű kényszerítő bírságot kell kiszabni. Ennélfogva meg kell határozni e kényszerítő bírság kiszámításának módszerét, valamint annak ütemezését.

- 108 Ezen utolsó kérdést illetően, a Bizottság javaslatának megfelelően, a csökkenő összegű kényszerítő bírságot félévenként kell megállapítani, annak érdekében, hogy ezen intézmény értékelni tudja a Bizottság kontra Olaszország ítéletben (EU:C:2007:250) foglaltak teljesítése érdekében hozott intézkedések vonatkozásában fennálló helyzetnek a szóban forgó időszakot megelőző helyzethez viszonyított előrehaladását (lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra Olaszország ítélet, EU:C:2011:740, 54. pont).
- 109 Egyébiránt, a Bizottság javaslatának megfelelően, olyan kényszerítő bírság fizetését kell előírni, amelynek összege a Bizottság kontra Olaszország ítéletnek (EU:C:2007:250) megfelelővé tett telepek számával arányosan fokozatosan csökken, kétszer számítva a veszélyes hulladékot tartalmazó telepeket (lásd analógia útján: Bizottság kontra Spanyolország ítélet, EU:C:2003:635, 50. pont és Bizottság kontra Olaszország ítélet, EU:C:2011:740, 52. pont).
- 110 A fentiekre tekintettel a Bíróság úgy határoz, hogy mérlegelési jogkörének gyakorlása keretében 42 800 000 euróban határozza meg a kényszerítő bírság félévenkénti összegét, amelyből a Bizottság kontra Olaszország ítéletnek (EU:C:2007:250) megfelelővé tett telepek számával arányos összeget vonnak majd le az érintett félév végén, és a veszélyes hulladékot tartalmazó telepeket kétszeresen veszik figyelembe.
- 111 A jelen ítélet kihirdetését követően a minden egyes eltelt félév végén esedékes kényszerítő bírság csökkentésének kiszámításához a Bizottságnak csak az érintett félév végéig neki megküldött, a Bizottság kontra Olaszország ítéletben (EU:C:2007:250) foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedések elfogadására utaló bizonyítékokat kell figyelembe vennie.
- 112 A fenti megfontolások összességére tekintettel kötelezni kell az Olasz Köztársaságot arra, hogy félévente esedékes kényszerítő bírságot fizessen a Bizottságnak „Az Európai Unió saját forrásai” számlára, a jelen ítélet kihirdetésének napjától a Bizottság kontra Olaszország ítéletben (EU:C:2007:250) foglaltak teljesítéséig, amelyet az e kihirdetést követő első félévben, annak végén, 42 800 000 euróban meghatározott kezdeti összegből kiindulva akként számolnak ki, hogy abból levonnak 400 000 euró összeget a veszélyes hulladékot tartalmazó telepek közül az ezen ítéletnek megfelelővé tett minden egyes telepek esetében, és levonnak továbbá 200 000 euró összeget a többi telep közül az említett ítéletnek megfelelővé tett minden egyes telep esetében. Az ezt követő félévek vonatkozásában a félévenként esedékes kényszerítő bírságot a félév végén, a megelőző félévre megállapított kényszerítő bírság összegéből kiindulva számítják ki a szóban forgó félév során a megállapított kötelezettségzegéssel érintett telepek vonatkozásában elvégzett megfelelővé tételhez kapcsolódó ugyanezen levonások elvégzésével.

Az átalányösszegről

- 113 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság az érintett területen rendelkezésére álló mérlegelési jogkörének gyakorlása során jogosult halmazatban kiszabni kényszerítő bírságot és átalányösszeget (Bizottság kontra Spanyolország ítélet, EU:C:2012:781, 140. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 114 Az átalányösszeg megfizetésére való kötelezésre, és adott esetben ezen összeg megállapítására minden egyes esetben a megállapított kötelezettségzegés jellemzőivel, valamint az EUMSZ 260. cikk alapján megindított eljárásban érintett tagállam által tanúsított magatartással összefüggő, releváns tényezők összessége alapján kell, hogy sor kerüljön. E tekintetben az említett rendelkezés széles mérlegelési jogkört biztosít a Bíróság számára annak eldöntésében, hogy kiszab-e, vagy sem ilyen szankciót, és adott esetben annak összege megállapításában (lásd: Bizottság kontra Spanyolország ítélet, EU:C:2014:316, 60. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 115 A jelen jogvitában a megállapított kötelezettségszegéshez vezető valamennyi jogi és ténybeli tényezőt figyelembe kell venni, és különösen az uniós jognak továbbra sem megfelelő telepek nagy számát. Egyébiránt, amint azt a főtanácsnok az indítványa 188. pontjában megállapította, a Bizottság kontra Olaszország ítéletben (EU:C:2007:250) foglaltak nem teljesítésére vonatkozó jelen ügyön kívül a Bírósághoz több mint 20, hulladékot érintő olyan ügyben fordultak, amely e tagállam uniós jogból eredő kötelezettségei megszegésének megállapításához vezetett.
- 116 Márpedig a tagállam ilyen ismétlődő jogsértő magatartása az uniós fellépés valamely konkrét területén utalhat arra, hogy az uniós jog megsértése hasonló jövőbeni ismétlődésének hatékony megakadályozása megkívánja az olyan visszatartó erejű intézkedést, mint az átalányösszeg megfizetésére való kötelezés (lásd: Bizottság kontra Spanyolország ítélet, EU:C:2014:316, 78. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 117 E körülmények között a Bíróság feladata, hogy mérlegelési jogköre keretében olyan összegben határozza meg ezen átalányösszeget, hogy az egyrészt megfeleljen a körülményeknek, másrészt pedig arányos legyen az elkövetett jogsértéssel (lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra Görögország ítélet, C-369/07, EU:C:2009:428, 146. pont).
- 118 E tekintetben jelentős tényezőnek számít a megállapított jogsértés súlya, valamint a jogsértésnek az azt megállapító ítélet kihirdetése óta történő fennállásának időtartama (lásd ebben az értelemben : Bizottság kontra Olaszország ítélet, EU:C:2011:740, 94. pont), valamint a szóban forgó tagállam fizetőképessége (Bizottság kontra Spanyolország ítélet, EU:C:2014:316, 80. pont).
- 119 E tényezőket illetően a figyelembe veendő körülmények különösen a jelen ítélet 98–104. pontjából tűnnek ki. E tekintetben különösen emlékeztetni kell arra, hogy a szóban forgó jogsértés általános és folyamatos jellegű, hogy a tárgyat képező telepek szinte az összes olasz régióban találhatóak, és hogy e telepek némelyike az emberi egészségre és a környezetre kifejezetten veszélyes hulladékot tartalmaz.
- 120 A fentiek alapján a Bíróság álláspontja szerint a jelen ügy körülményei megfelelő értékelésének megfelelő, ha az Olasz Köztársaság által fizetendő átalányösszeget 40 millió euróban állapítja meg.
- 121 Következésképpen az Olasz Köztársaságot kötelezni kell arra, hogy fizessen a Bizottságnak „Az Európai Unió saját forrásai” számlára 40 millió euró átalányösszeget.

A költségekről

- 122 A Bíróság eljárási szabályzata 138. cikkének (1) bekezdése alapján a Bíróság a peresztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Az Olasz Köztársaságot, mivel a kötelezettségszegés megállapítást nyert, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

- 1) Az Olasz Köztársaság, mivel nem tett meg a Bizottság kontra Olaszország ítéletben (C-135/05, EU:C:2007:250) foglaltak teljesítéséhez szükséges minden intézkedést, nem teljesítette az EUMSZ 260. cikk (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.**
- 2) A Bíróság kötelezi az Olasz Köztársaságot arra, hogy fizessen félévente esedékes kényszerítő bírságot az Európai Bizottságnak „Az Európai Unió saját forrásai” számlára, a jelen ítélet kihirdetésének napjától a Bizottság kontra Olaszország ítéletben (EU:C:2007:250) foglaltak teljesítéséig, amelyet az e kihirdetést követő első félévben, annak végén, 42 800 000 euróban meghatározott kezdeti összegből kiindulva akként számolnak ki, hogy abból levonnak 400 000 euró összeget a veszélyes hulladékot tartalmazó telepek közül az ezen ítéletnek megfelelővé tett minden egyes telep esetében, és levonnak továbbá 200 000 euró összeget a**

többi telep közül az említett ítéletnek megfelelővé tett minden egyes telep esetében. Az ezt követő félévek vonatkozásában a félévenként esedékes kényszerítő bírságot a félév végén, a megelőző félévre megállapított kényszerítő bírság összegéből kiindulva számítják ki a szóban forgó félév során a megállapított kötelezettségzegéssel érintett telepek vonatkozásában elvégzett megfelelővé tételhez kapcsolódó ugyanezen levonások elvégzésével.

- 3) A Bíróság kötelezi az Olasz Köztársaságot arra, hogy fizessen az Európai Bizottságnak „Az Európai Unió saját forrásai” számlára 40 millió euró átalányösszeget.
- 4) A Bíróság az Olasz Köztársaságot kötelezi a költségek viselésére.

Aláírások